

Sygn. akt IX U 2206/16

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

**Sąd Okręgowy** \_\_\_\_\_ w Gliwicach Wydział IX

**Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych** Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania B. T. (1) ( T. )

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania B. T. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 19 października 2016 r. Znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych począwszy od dnia 1 października 2016r.,

2. zasądza od (...) Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00 zł ( sto osiemdziesiąt złotych 00/100 ) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

**Sygn. akt IX U 2206/16**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu B. T. (1) ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250% .

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a., wnosząc o odtworzenie jego zarobków za lata 1969-1979 .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, iż badając wskaźnik wysokości podstawy ubezpieczonemu z 20 najkorzystniejszych lat, uznał, że wynosi on 216,90 %.

### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Ubezpieczony B. T. (1) urodził się w dniu (...), prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 1 kwietnia 1994r.

Na przestrzeni lat jego świadczenie było wielokrotnie przeliczane i ostatecznie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 323,16% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Po uzyskaniu prawa do emerytury górniczej ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu aż do dnia 8 sierpnia 1994r. w zakładzie pracy gdzie pracował od 17.07.1969r. tj. w Kopalni (...) (...) w W. .

W dniu 5 października 2016r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury, powołując się na nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z dnia 5 marca 2015r., tj. na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenia Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1980 –1994. .

Decyzją z dnia 19 października 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wyjaśnił, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od 250%.

( dowód: akta ZUS)

W Zbiorowym Układzie Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki obowiązującym od dnia 1 kwietnia 1957 roku była wymieniona kopalnia(...), jako kopalnia która wypłaca pracownikom dodatek szkodliwy, który dziennie wynosił 9 zł. i obowiązywał w latach 1958 do 1975, był jeszcze drugi dodatek tzw. dodatek niebezpieczny, gdyż kopalnia (...) była w IV kat. zagrożenia metanowego, który wynosił 8 % stawki wynagrodzenia zasadniczego i obowiązywał on w latach 1958 do 1975. W kolejnych latach wysokość tych dodatków regulowały stosowne przepisy UZP z dn.1.01.1975r.

Premie wypłacane pracownikom kopalni wynikały z regulaminu premiowania, gdzie określone było kiedy te premie można było otrzymać . I tak w KWK „(...)” zgodnie z zał. Nr 7 §2 do Protokołu Dodatkowego 265 PW z dn. 5.12.1968r. premie wypłacano do wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego.

Zgodnie z §1 i 2 protokołu dodatkowego nr 4 do UZP z marca 1976r. wypłacano pracownikom kopalni tzw. premię eksportową, która wynosiła 5% rocznego wynagrodzenia .W kopalni (...) premia ta była stale wypłacana kwartalnie. .

Ubezpieczony rozpoczął pracę w KWK „(...)” jako mechanik pod ziemią i był wynagradzany zgodnie z UZP z roku 1957, który był zmieniany różnymi protokołami dodatkowymi i następnie zmieniony w roku 1975. W protokole dodatkowym do UZP o nr 275 z dnia 5 grudnia 1968r. określono stawki dla mechaników w wysokości 142 zł, załącznik nr 7 do tego protokołu określa wysokość premii , która może być do 40 %. Od roku 1969 kiedy ubezpieczony zaczynał pracę dodatek z tytułu karty górnika uzależniony był od karty pracy.

( dowód : zeznania świadka A. T. k.35-36,

Uchwałą Rady Ministrów z dn. 20.10.1973r. wprowadzono nowe zasady wypłaty z Karty Górnika tj:

- 10% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 3 miesięcy kalendarzowych,

-15% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 2 lat

-20% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 5 lat.

Uchwałą Rady Ministrów nr 230/74 z dn. 27.09.1974r. od 1.10.1974r. wprowadzono 2 dodatkowe stawki Karty Górnika w wysokości :

- 25% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 10 lat

-30% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 15 lat

UZP dla Przemysłu Węglowego z dn. 1 stycznia 1975r. w §9 określił kolejne zmiany w wysokości wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w przemyśle węglowym, zwiększając m.in. wypłaty z tytułu Karty Górnika i wprowadzając dodatkowe kategorie i zasadę miesięcznego wynagrodzenia z Karty Górnika ,stawki zaś zostały określone w tabeli nr 7,8 i 9 do UZP.

Uchwała nr 230/74 Rady Ministrów z dn. 27.09.1974r. w sprawie zmian w zasadach wypłacania specjalnego wynagrodzenia z Karty górnika oraz innych składników płac wprowadziła wypłatę podwójnego wynagrodzenia z Karty Górnika i zgodnie z pkt.12 rozdziału III UZP ,obowiązującego od.1.01.1975r. „ Za efektywnie przepracowanie wszystkich dni warunkujących wypłatę zwiększoną o 100% wynagrodzenia z Karty Górnika uważa się pracę w ciągu wszystkich dni określonych w miesięcznym harmonogramie pracy kopalni z zaliczeniem do pracy efektywnej dni wolnych udzielonych pracownikowi z tytułu skracania czasu pracy i urlopu wypoczynkowego.

W praktyce oznaczało to , że pracownik był pozbawiony prawa do dodatkowej wypłaty specjalnego wynagrodzenia z Karty górnika tylko w 2 przypadkach:

- 1) w przypadku posiadania dniówek nieusprawiedliwionych w miesiącu
- 2) w przypadku posiadania choćby 1 dniówki zasiłkowej- nawet spowodowanej wypadkiem przy pracy

Zgodnie z zapisami art.21 ZUP obowiązującego od dn.1.04.1957r. pracownicy fizyczni zaszeregowani do kategorii płac III i wyższej otrzymywali deputat w wysokości 8 ton, w tym 2 tony w ekwiwalencie pieniężnym. Natomiast pracownicy umysłowi pobierający miesięczną płacę zasadniczą 701 zł. i wyżej byli uprawnieni do deputatu węglowego w wysokości 8 ton.

Deputat węglowy w pełnym wymiarze otrzymywali pracownicy żonaci, pracownicy samotni prowadzący gospodarstwo domowe i pracownicy samotni o ile byli żywicielami rodzin. Wszyscy pozostali otrzymywali ekwiwalent za 2 tony węgla.

Od 1.01.1971r. wartość 1 tony węgla deputatowego wynosiła 550 zł., co za 8 ton dawało kwotę 4400 zł.

Art. 17 ZUP określał, że „za każdą godzinę pracy w niedziele i święta ustawowe przysługuje przy pracy na dniówkę – dodatek w wysokości 100% godzinowej stawki podstawowej.

Dodatki nocne uregulowane były w art.15 ZUP, obowiązującym od 1.04.1957r. ,który określał, że ”za normalną pracę nocną przysługuje dodatek nocny za każdą przepracowaną godzinę w nocy – przy pracy na dniówkę – 10% podstawowej stawki godzinowej wynagrodzenia, wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika”.

Protokół dodatkowy nr 343/PW z dn. 4.02.1974r. , obowiązujący od dnia 1.02.1974r. w §11 regulował wysokość dodatku nocnego w wysokości 20% zasadniczej stawki godzinowej wynagrodzenia wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika.

Rozdział IV załącznika nr 2 do UZP dla Przemysłu Węglowego, obowiązującego od dnia 1.01.1975r. określa zasady wypłaty i wysokość dodatku nocnego. Zgodnie z § 10 ust.1 „za pracę nocną przysługuje dodatek nocny wynoszący za każdą przepracowaną godzinę w nocy dla pracowników zatrudnionych pod ziemią w wysokości 30% zasadniczej stawki godzinowej wynagrodzenia wynikającej z osobistego zaszeregowania.

§31 UZP z dn.1.01.1975r. wprowadził dla pracowników zatrudnionych w kopalniach za każdą godzinę pracy na zmianie popołudniowej dodatek wynoszący 10% zasadniczej stawki godzinowej wynagrodzenia wynikającej z osobistego zaszeregowania.

W myśl § 6 zał. Nr 2 do UZP „pracownicy zatrudnieni na kierowniczych i samodzielnych stanowiskach pracy oraz pracownicy dozoru mogą otrzymać za wykonanie zadań planowych premię w ramach funduszu premiowania w wysokości do 30 % płacy zasadniczej a wypłata premii następuje w oparciu o szczegółowe regulaminy wynagradzania ...”

Wypłata nagrody rocznej -14 -pensji została wprowadzona uchwałą nr 230/74 Rady Ministrów z dn.27.09.1974r. w sprawie zmian w zasadach wypłacania specjalnego wynagrodzenia z Karty górnika oraz innych składników płac (niepublikowana).

Zasady przyznawania 14- pensji były ustalone Zarządzeniem Ministra Górnictwa nr 37 z dn. 18.12.1974.

Warunkiem uprawniającym do otrzymania 14-pensji jest efektywne przepracowanie wszystkich wyznaczonych dni pracy pod ziemią (całego roku).

Odniesieniem był efektywny czas pracy (jak w przypadku dodatkowego wynagrodzenia z Karty górnika, lecz w przekroju całego roku).

Ubezpieczony otrzymywał stawkę osobistego zaszeregowania, premię, wynagrodzenie z Karta Górnika, pracował w systemie 3 zmianowym, dlatego 1/3 czasu pracy miał z dodatkiem nocnym co przy średnio miesięcznie 25 dniach pracy daje 8,33 dniówki z dodatkiem nocnym i dodatkowo od 1.01.1975r. tyle samo z dodatkiem za II-zmianę. Zawsze w latach 70-tych w kopalni „(...)” - 2 niedziele były obowiązkowe i pracowano we wszystkie soboty, czyli wynagrodzenie w tych latach do roku 1979 włącznie winno być liczone jako 25 dni roboczych, plus dwie obligatoryjne niedziele. Na oddziale maszynowym, gdzie pracował ubezpieczony wszystkie remonty odbywały się w niedziele, dlatego ubezpieczony na pewno musiał pracować 2 niedziele miesięcznie, obojętnie, czy pracował jako mechanik, ślusarz, czy sztygar. Kopalnia „(...)” była głównym eksporterem węgla koksującego. Dopiero po roku 1980 kiedy soboty zostały wolne, pracownicy nie pracowali już obligatoryjnie 2 niedziele w miesiącu. W kopalniach (...) normą było, że pracownicy pracowali 2 niedziele w miesiącu, a szczególnie w oddziałach mechanicznych. Ubezpieczony pobierał 6 ton węgla deputatowego w naturze i 2 w ekwiwalencie.

( dowód : zeznania świadka A. T. k.35-36 )

B. T. (1) urodzony (...) jest z zawodu technikiem mechanikiem. Od 19.07.1969r. rozpoczął pracę w KWK(...) jako mechanik pod ziemią pracując w oddziale maszynowym z V kat. zaszeregowania ze stawką 116 zł. na dniówkę. W roku 1974 jego wynagrodzenie wg. VII kat. zaszeregowania wynosiło 142 zł na dniówkę (zał.nr 2 i 3 do Protokołu Dodatkowego 265 PW z dn.5.12.1968r.)Po wprowadzeniu od 1.01.1975r. UZP dla przemysłu węglowego wynagrodzenie mechanika w oddziale maszynowym, wg.VII kat. wynosiło 172 zł (zał. Nr 1 §7 tab. C UZP)

Od 1.12. 1976 r. ubezpieczony zaczął pracować jako dozorca oddziału maszynowego pod ziemią i zgodnie z umową o pracę z dn. 1.12.1976r.( k.5 ) otrzymywał wynagrodzenie płatne w sposób i na warunkach przewidzianych w UZP z dn.1.01.1975r. dla pracowników umysłowych zatrudnionych w Kopalniach Węgla kamiennego wg. poz.10/11 miesięcznej płacy zasadniczej tj. 3700 zł oraz dodatek funkcyjny 1000 zł i przysługiwała mu premia regulaminowa i dodatki na warunkach określonych w UZP z dn. 1.01.1975r. i aktualnych protokołów dodatkowych do tego Układu w zależności od wykonywanych prac i posiadanych uprawnień.

Zgodnie z posiadanym zatwierdzeniem OUG z dniem 1.04.1977r. powierzono mu obowiązki sztygara zmianowego oddziału urządzeń maszynowych p.z. z wynagrodzeniem wg poz. 9/12 UZP ze stawką 4000 zł i dodatkiem funkcyjnym 1250zł, pozostałe świadczenia bez zmian.

W uznaniu dużego zaangażowania i osobistego wkładu w pomyślną realizację zadań produkcyjnych przyznano ubezpieczonemu z dniem 1.09.1978r. wynagrodzenie wg poz.9 w wysokości 4300 zł i dodatek funkcyjny 1500zł .

Od 1.11.1979r. wynagrodzenie podwyższono mu do 5300 zł a dodatek funkcyjny nadal wynosił 1500 zł. Ponadto zaczęła mu przysługiwać premia miesięczna wg obowiązującego zakładowego regulaminu premiowania.

B. T. pracował w KWK(...) do dnia 8 sierpnia 1994r.

Jak wynika z karty zasiłkowej w latach 1974-1979 ubezpieczony nie posiadał zwolnień lekarskich .Ponadto jak wynika z kart kontroli czasu pracy za lata 1975-1979 miał on efektywnie przepracowane wszystkie wyznaczone dni w roku i nie posiadał dni nieobecnych nieusprawiedliwionych .

( dowód: akta osobowe : w tym w szczególności : karta zasiłkowa , karty kontroli czasu pracy, umowa o pracę k.5, angaż z dn.1.04.1977r. k.8)

Wyliczając wynagrodzenie ubezpieczonego **w roku 1974** Sąd skorygował wyliczenie ubezpieczonego z tego roku (k.28) uznając, iż brak jest podstaw do przyjęcia maksymalnej 40% premii i przyjął jak za wszystkie lata premię 20% liczoną od wynagrodzenia zasadniczego.

Ze względu na brak karty kontroli czasu pracy przyjął jak ubezpieczony miesięcznie 25 dni, gdyż jak wynika z karty zasiłkowej ubezpieczony nie posiadał w roku 1974 zwolnień lekarskich Stąd stawka wynagrodzenia powiększona o 20% premii wyniosła 170,40 zł ( 142+28,40) co rocznie daje kwotę wynagrodzenia zasadniczego **51640zł** ( 25x170,40x12).

Sąd uznał za prawidłowe wyliczenie dodatku szkodliwego w kwocie **2700 zł**, dodatku niebezpiecznego w kwocie **3408zł** i dodatku za pracę w 24 niedziele w kwocie **8955,84zł**.

Nieprawidłowo natomiast został obliczony dodatek za pracę w nocy ,gdyż w styczniu wynosił on 10% a od lutego 20% co po korekcie daje kwotę **2720,58 zł** ( 8,33x14,20+8,33x28,40x11).

Jak wynika z akt osobowych wynagrodzenie ubezpieczonego z Karty Górnika w 1974r.wynosiło **7855zł**.

Wypełniony przez ubezpieczonego w 1977 r. kwestionariusz osobowy znajdujący się w aktach osobowych potwierdza, iż był on żonaty i posiadał troje dzieci ,niewątpliwie więc już w 1974r. miał uprawnienia do 8 ton deputatu węglowego czyli ubezpieczony prawidłowo doliczył do wynagrodzenia za ten rok **4400 zł** z tytułu deputatu węglowego.

**Po korekcie prawidłowe łączne wynagrodzenie ubezpieczonego wyniosło kwotę 81 678,84 zł**  
(51640+2700+3408+2720+8955,84+7855+4400)

Następnie Sąd na podstawie kart kontroli czasu pracy ubezpieczonego za lata 1975 do 1979 ustalił ilość przepracowanych dniówek w poszczególnych miesiącach i wynagrodzenie za te lata biorąc pod uwagę przysługujące dodatki j.w. jak też pracę w systemie 3- zmianowym

**Rok 1975**

Stawka zaszeregowania -172zł dniówka ,

Premia -20% płacy zasadniczej ,

Dodatek nocny- 30% stawki godzinowej

Dodatek II zmiana -10% stawki godzinowej

Dodatek niebezpieczny -8 % stawki wynagrodzenia zasadniczego,

Dodatek szkodliwy-9 zł za dniówkę,

**Karta Górnika -2925zł za cały rok** ( akta osobowe),

**Deputat węglowy -4400zł za cały rok**

Dodatek za pracę w niedziele-100%

m-ce: styczeń, lipiec i sierpień- ta sama ilość dniówek 28 i niedziel po 2 w miesiącu

płaca zasadnicza 172x28 dni= 4816

dodatek nocny i za II zmianę ( 9x34,40 +9 x 17,20) = 464,40

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

dodatek niebezpieczny ( 4816 x8%)= 385,28

dodatek szkodliwy ( 9 x 28 dni)= 252

Łącznie **6261,68 zł**

m-c luty

płaca zasadnicza 172x 19 dni= 3268

dodatek nocny i za II zmianę ( 6 x 34,40 +6 x 17,20) = 309,60

dodatek za pracę w 1 niedzielę 172

dodatek niebezpieczny (3268 x8%)= 261,44

dodatek szkodliwy ( 9 x 19 dni)= 171

Łącznie : **4182,04 zł**

m-c: marzec

płaca zasadnicza 172x 25 dni= 4300

dodatek nocny i za II zmianę (8x 34,40 +8 x 17,20) = 412,80

dodatek za pracę w 1 niedzielę 172

dodatek niebezpieczny (4300 x8%)= 344

dodatek szkodliwy ( 9 x 25 dni)= 225

Łącznie : **5453,80 zł**

m-c: kwiecień i grudzień

płaca zasadnicza  $172 \times 26 \text{ dni} = 4472$

dodatek nocny i za II zmianę  $(8 \times 34,40 + 8 \times 17,20) = 412,80$

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

dodatek niebezpieczny  $(4472 \times 8\%) = 357,76$

dodatek szkodliwy  $(9 \times 26 \text{ dni}) = 234$

Łącznie za jeden miesiąc w w/w/ okresie : **5820,56 zł**

m-c: maj i czerwiec

płaca zasadnicza  $172 \times 25 \text{ dni} = 4300$

dodatek nocny i za II zmianę  $(8 \times 34,40 + 8 \times 17,20) = 412,80$

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

dodatek niebezpieczny  $(4300 \times 8\%) = 344$

dodatek szkodliwy  $(9 \times 25 \text{ dni}) = 225$

Łącznie za jeden miesiąc w w/w/ okresie : **5625,80 zł**

m-c: wrzesień

płaca zasadnicza  $172 \times 27 \text{ dni} = 4644$

dodatek nocny i za II zmianę  $(9 \times 34,40 + 9 \times 17,20) = 464,40$

dodatek za pracę w 1 niedzielę 172

dodatek niebezpieczny  $(4644 \times 8\%) = 371,52$

dodatek szkodliwy  $(9 \times 27 \text{ dni}) = 243$

Łącznie : **5894,92 zł**

m-c: październik

płaca zasadnicza  $172 \times 31 \text{ dni} = 5332$

dodatek nocny i za II zmianę  $(10 \times 34,40 + 10 \times 17,20) = 516$

dodatek za pracę w 3 niedziele 516

dodatek niebezpieczny  $(5332 \times 8\%) = 426,56$

dodatek szkodliwy  $(9 \times 31 \text{ dni}) = 279$

Łącznie: **7069,56 zł**

m-c: listopad

płaca zasadnicza  $172 \times 22 \text{ dni} = 3784$

dodatek nocny i za II zmianę  $(7 \times 34,40 + 7 \times 17,20) = 516$

dodatek za pracę w 3 niedziele 516

dodatek niebezpieczny  $(5332 \times 8\%) = 361,20$

dodatek szkodliwy  $(9 \times 22 \text{ dni}) = 198$

Łącznie: **5161,92zł**

Łączna wysokość płacy zasadniczej za cały 1975r. wynosiła 53.320 zł stąd 20 % **premia** wyniosła za ten rok **10 664 zł**

**Rok 1976**

Stawka zaszeregowania -172zł dniówka ,

Płaca zasadnicza od XII -3700 zł ( przepracowane 28 dni tj.132,14 na dniówkę)

Dodatek funkcyjny od XII- 1000 zł

Premia -20% płacy zasadniczej ,

Dodatek nocny- 30% stawki godzinowej

Dodatek II zmiana -10% stawki godzinowej

**Karta Górnika -3153 zł za cały rok** ( akta osobowe),

**Deputat węglowy -4400zł za cały rok**

Dodatek za pracę w niedziele-100%

m-c: styczeń

płaca zasadnicza  $172 \times 23 \text{ dni} = 3956$

dodatek nocny i za II zmianę  $(7 \times 34,40 + 7 \times 17,20) = 361,20$

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

Łącznie: **4661,20 zł**

m-ce: luty, maj, listopad

płaca zasadnicza  $172 \times 27 \text{ dni} = 4644$

dodatek nocny i za II zmianę  $(9 \times 34,40 + 9 \times 17,20) = 464,40$

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

Łącznie za jeden miesiąc w w/w/ okresie: **5452,40 zł**

m-c: marzec



płaca zasadnicza 172x 29 dni= 4988

dodatek nocny i za II zmianę (9 x 34,40 + 9 x 17,20) = 464,40

dodatek za pracę w 1 niedzielę 172

Łącznie: **5624,40 zł**

m-c: kwiecień

płaca zasadnicza 172x 28 dni= 4816

dodatek nocny i za II zmianę (9 x 34,40 + 9 x 17,20) = 464,40

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

Łącznie: **5624,40 zł**

m-c: czerwiec

płaca zasadnicza 172x 26 dni= 4472

dodatek nocny i za II zmianę (8 x 34,40 + 8 x 17,20) = 412,80

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

Łącznie: **5228,80 zł**

m-c: lipiec

płaca zasadnicza 172x 29 dni= 4988

dodatek nocny i za II zmianę (9 x 34,40 + 9 x 17,20) = 464,40

dodatek za pracę w 3 niedziele 516

Łącznie: **5968,40 zł**

m-ce: sierpień, październik

płaca zasadnicza 172x 27 dni= 4644

dodatek nocny i za II zmianę (9 x 34,40 + 9 x 17,20) = 464,40

dodatek za pracę w 3 niedziele 516

Łącznie za jeden miesiąc w w/w/ okresie: **5624,40 zł**

m-c: wrzesień

płaca zasadnicza 172x 27 dni= 4644

dodatek nocny i za II zmianę (9 x 34,40 + 9 x 17,20) = 464,40

dodatek za pracę w 2 niedziele 344

Łącznie za jeden miesiąc w w/w/ okresie: **5452,40 zł**

m-c: grudzień

płaca zasadnicza z dodatkiem funkcyjnym 4700

dodatek za pracę w 3 niedziele (3 x 132,14 zł) **396,42**

Łącznie : **5096,42 zł**

Łączna wysokość płacy zasadniczej za cały 1976r. wynosiła 54.784 zł stąd 20 % **premia** wyniosła za ten rok **10.956,80 zł**

**Rok 1977**

Płaca zasadnicza od stycznia -3700 zł ,od kwietnia 4000 zł

Dodatek funkcyjny - od stycznia -1000 zł ,od kwietnia 1250 zł

Premia -20% płacy zasadniczej ,

Karta Górnika -20% płacy zasadniczej ,

**Deputat węglowy -4400zł za cały rok**

Dodatek za pracę w niedziele-100%

Wyliczenie **płacy zasadniczej** za cały rok 3700 x 3 mies. +4000 x 9mies. = **47100zł**

Wyliczenie **dodatku funkcyjnego** 3 x 1000 + 9 x 1250 = **14.250zł**

Wyliczenie **wynagrodzenia z Karty Górnika** 20% x 47100 = **9420 zł**

Wyliczenie **premii** 20% x 47100 = **9420 zł**

Wyliczenie **dodatku za niedziele:**

m-c :styczeń:

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę (3700 : 25) = 148 zł

dodatek za pracę w 2 niedziele : 2 x 148 = **296 zł**

m-c luty :

przepracowane 24 dni – stawka za dniówkę (3700 : 24) = 154,16 zł

dodatek za pracę w 2 niedziele : 2 x 154,16 = **308,33 zł**

m-c marzec :

przepracowane 27 dni – stawka za dniówkę (3700 : 27) = 137,03 zł

dodatek za pracę w 3 niedziele : 3 x 137,03 = **411,11 zł**

m-c kwiecień, lipiec :

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę (4000 : 25) = 160 zł

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 160 = 160 \text{ zł}$

łącznie za 2 miesiące : **320 zł**

m-ce: maj, czerwiec, listopad

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 25) = 160 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 2 niedziele :  $2 \times 160 = 320 \text{ zł}$

łącznie za 3 miesiące : **960 zł**

m-c październik :

przepracowane 26 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 26) = 153,84 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 2 niedziele :  $2 \times 153,84 = \mathbf{307,69 \text{ zł}}$

m-c grudzień :

przepracowane 26 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 26) = 153,84 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 153,84 = \mathbf{153,84 \text{ zł}}$

w miesiącach sierpniu i wrześniu ubezpieczony nie pracował w niedziele

łącznie za cały rok **dodatek za niedziele 2756,97 zł**

### **Rok 1978**

Płaca zasadnicza od stycznia -4000 zł ,od września 4300 zł

Dodatek funkcyjny - od stycznia -1250 zł ,od września 1500 zł

Premia -20% płacy zasadniczej ,

Karta Górnika -20% płacy zasadniczej ,

**Deputat węglowy -4400zł za cały rok**

Dodatek za pracę w niedziele-100%

Wyliczenie **płacy zasadniczej** za cały rok  $4000 \times 8 \text{ mies.} + 4300 \times 4 \text{ mies.} = \mathbf{49200zł}$

Wyliczenie **dodatku funkcyjnego**  $8 \times 1250 + 4 \times 1500 = \mathbf{16.000 \text{ zł}}$

Wyliczenie **wynagrodzenia z Karty Górnika**  $20\% \times 49200 = \mathbf{9840zł}$

Wyliczenie **premii**  $20\% \times 49200 = \mathbf{9840zł}$

Wyliczenie **dodatku za niedziele:**

m-ce: styczeń, marzec, czerwiec :

przepracowane 26 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 26) = 153,84 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 153,84 = \mathbf{153,84 \text{ zł}}$

łącznie za 3 miesiące : **461,52 zł**

m-c luty :

przepracowane 24 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 24) = 166,67$  zł

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $2 \times 154,16 = \mathbf{166,67$  zł

m-c maj :

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 25) = 160$  zł

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 160 = \mathbf{160}$  zł

m-c lipiec :

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 25) = 160$  zł

dodatek za pracę w 2 niedziele :  $2 \times 160 = \mathbf{320}$  zł

m-c sierpień :

przepracowane 27 dni – stawka za dniówkę  $(4000 : 27) = 148,15$  zł

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 148,15 = \mathbf{148,15}$  zł

m-c wrzesień:

przepracowane 26 dni – stawka za dniówkę  $(4300 : 26) = 165,38$  zł

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 165,38 = \mathbf{165,38}$  zł

m-c listopad :

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę  $(4300 : 25) = 172$  zł

dodatek za pracę w 2 niedziele :  $2 \times 172 = \mathbf{344}$  zł

m-c grudzień :

przepracowane 23 dni – stawka za dniówkę  $(4300 : 23) = 186,96$  zł

dodatek za pracę w 3 niedziele :  $3 \times 186,96 = \mathbf{560,87}$  zł

w miesiącach kwietniu i październiku ubezpieczony nie pracował w niedziele

łącznie za cały rok **dodatek za niedziele 2326,59 zł**

**Rok 1979**

Płaca zasadnicza od stycznia -4300 zł ,od listopada 5300 zł

Dodatek funkcyjny - 1500 zł

Premia -20% płacy zasadniczej ,

Karta Górnika do lipca -20% płacy zasadniczej ,

Karta Górnika od sierpnia ( po 10 latach pracy) -25 % płacy zasadniczej ,

**Deputat węglowy -4400zł za cały rok**

Dodatek za pracę w niedziele-100%

Wyliczenie **płacy zasadniczej** za cały rok  $4300 \times 10 \text{ mies.} + 5300 \times 2 \text{ mies.} = 53600 \text{ zł}$

Wyliczenie **dodatku funkcyjnego**  $12 \times 1500 = 18.000 \text{ zł}$

Wyliczenie **wynagrodzenia z Karty Górnika:**

do lipca : 7 mies.  $\times 4300 = 30100 \text{ zł} \times 20\% = 6020 \text{ zł}$

od sierpnia do października : 3 mies.  $\times 4300 = 12900 \times 25\% = 3225 \text{ zł}$

od listopada do grudnia: 2 mies.  $\times 5300 = 10600 \times 25\% = 2650 \text{ zł}$

**łącznie wynagrodzenie z Karty Górnika = 11.895 zł**

Wyliczenie **premi**  $20\% \times 53600 = 10.720 \text{ zł}$

Wyliczenie **dodatku za niedziele:**

m-ce: styczeń, maj, lipiec :

przepracowane 26 dni – stawka za dniówkę  $(4300 : 26) = 165,38 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 165,38 = 165,38 \text{ zł}$

łącznie za 3 miesiące : **496,14 zł**

m-c marzec, sierpień:

przepracowane 27 dni – stawka za dniówkę  $(4300 : 27) = 159,26 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 1 niedzielę :  $1 \times 159,26 = 159,26 \text{ zł}$

łącznie za 2 miesiące : **318,52 zł**

m-c czerwiec :

przepracowane 25 dni – stawka za dniówkę  $(4300 : 25) = 172 \text{ zł}$

dodatek za pracę w 3 niedziele :  $3 \times 172 = 516 \text{ zł}$

w miesiącach lutym, kwietniu i od września do grudnia ubezpieczony nie pracował w niedziele

łącznie za cały rok **dodatek za niedziele 1330,66 zł**

W ten sposób wyliczone wynagrodzenie ubezpieczonego łącznie wynosiło:

- w roku 1974- 81.678,84 zł.

- w roku 1975- 87.429 zł.

- w roku 1976- 83.906,97 zł.

-w roku 1977 –87.346,97zł.

-w roku 1978- 91.606,61 zł.

- w roku 1979-99.945,66 zł.

( dowód; wyliczenie j.w.)

Z załączonych do akt emerytalnych druków Rp 7 wynika , iż wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło:

- w roku 1980 - 168.708 zł.

- w roku 1981 – 228.075 zł.

- w roku 1982 – 502.011 zł.

-w roku 1983 –505.454 zł.

-w roku 1984 – 598.528 zł.

- w roku 1985 – 762.379 zł.

- w roku 1986 - 1.063.519 zł.

- w roku 1987 –1.177.724 zł.

- w roku 1988 –1.689.437 zł.

-w roku 1989 –6.171.111 zł.

-w roku 1990 –32.432.957 zł.

- w roku 1991 - 50.277.087 zł.

-w roku 1992 - 82.200.158 zł.

-w roku 1993 –122.103.700 zł.

- w roku 1994 - 116.252.600 zł.

( dowód : druki Rp 7 akta ZUS k.160,161)

Co biorąc pod uwagę kwoty rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok wykazanego w obliczeniach ZUS (k.168,169 akt ZUS) daje wwpw:

- za rok 1974 – 214 %

- za rok 1975 –186,19 %

- za rok 1976 –163 %,

- za rok 1977- 158 %,

-za rok 1978 - 156,21%,

-za rok 1979- 156,35 %

- za rok 1980 –232,76 %,
- za rok 1981 –247,19 %,
- za rok 1982 –359,68 %,
- za rok 1983 –290,99 %,
- za rok 1984 –296,22%
- za rok 1985 –317,58%,
- za rok 1986–367,82 %
- za rok 1987–336,29 %,
- za rok 1988 – 265,18 %
- za rok 1989 –248,73 %,
- za rok 1990 –262,10 %,
- za rok 1991 –236,71%,
- za rok 1992 –233,39 %
- za rok 1993– 254,70 %,
- za rok 1994–181,83 %

Co łącznie z najkorzystniejszych 20 lat tj. lat 1974-1977, 1979-1994 daje 5008,71 % ,co podzielone przez 20 lat wykazuje 250,44 %.

Zatem Sąd uznał za zbyt wysokie dodatkowe doliczanie za lata 1977-1979 należnego ubezpieczonemu dodatku obowiązującego od 1.01.1975r. za efektywnie przepracowane wszystkich dni warunkujących wypłatę zwiększoną o 100% wynagrodzenia z Karty Górnika , dodatków szkodliwego i niebezpiecznego za lata 1976-1979 oraz obowiązującej od 1976r. premii eksportowej .Ponadto pomimo wykazanego kartami kontroli czasu pracy za lata 1975-1979 efektywnego czasu pracy ubezpieczonego za wszystkie dni w roku ,ze względu na brak stosownego regulaminu odnośnie wyliczania wysokości 14-pensji Sąd nie doliczył tego stałego składnika wynagrodzenia ubezpieczonemu ,choć niewątpliwie stanowiła ona corocznie minimum jednomiesięczne średnioroczne wynagrodzenie i była oskładkowana.

Dlatego Sąd w swych obliczeniach w miejsce 14-pensji przyjął w każdym roku 20% premię (nie zaś maksymalną premię obowiązującą w powołanych przepisach), biorąc pod uwagę karty kontroli czasu pracy wykazujące efektywnie przepracowane wszystkie dni pracy w spornym okresie, brak zwolnień lekarskich oraz fakt , że właśnie w uznaniu dużego zaangażowania i osobistego wkładu w pomyślną realizację zadań produkcyjnych przyznano ubezpieczonemu z dniem 1.09.1978r. wynagrodzenie wg poz.9 w wysokości 4300 zł i dodatek funkcyjny 1500zł .Ponadto począwszy od grudnia 1976r kiedy to ubezpieczony stał się pracownikiem umysłowym, premia jak wynika z angaży była stałym dodatkiem wynagrodzenia ubezpieczonego. Do tego czasu ubezpieczony był pracownikiem fizycznym a przeważająca większość takich pracowników kopalni była wynagradzana w systemie akordowym , pozostała zaś część w systemie dniówkowym, gdzie premia co wynikało z uzp miała charakter regulaminowy. Pracownik otrzymywał ją , gdy nie naruszył dyscypliny pracy lub nie popełnił innego wykroczenia typu np. naruszenie zasad bhp. W aktach osobowych pracowników , w szczególności pracowników dozoru jakim od 1.12.1976r. był B. T. znajdują się pisma o pozbawieniu premii, nigdy nie było natomiast dokumentów o jej przyznaniu. W aktach osobowych ubezpieczonego brak jest jakiegokolwiek wzmianki o udzielanych mu karach za naruszenie dyscypliny pracy , brak jest

pism o pozbawieniu premii .Przeciwnie od 1.12.1976 ubezpieczony stale był awansowany na wyższe stanowiska , z wyższym wynagrodzeniem m.in. w uznaniu dużego zaangażowania i osobistego wkładu w pomyślną realizację zadań Stąd też doliczenie mu przez Sąd 20% premii jest jak najbardziej uzasadnione w świetle niedoliczenia podwójnego wynagrodzenia z karty Górnika, dodatków szkodliwego i niebezpiecznego, premii eksportowej za lata 1976-1979 oraz 14-pensji.

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. T. ( będącego w latach 1979-2001 ekonomistą zatrudnionym w KWK „ (...)” ,pracującym w dziale norm i płac kopalni )w szczególności odnośnie przysługujących ubezpieczonemu dodatków szkodliwych, niebezpiecznych, premii eksportowej , gdyż świadek ten powołał się na stosowne w tym zakresie przepisy.

Stosownie natomiast do obowiązujących przepisów w swych obliczeniach Sąd skorygował wyliczenia za rok 1974 przedstawione przez ubezpieczonego.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie poza sporem jest, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury górniczej od 1.04.1994r.z ostatnio obliczonym wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 323,16% i zgodnie z przepisami został on ograniczony do 250%.

Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 5.10..2016r. wniosek o przeliczenie emerytury w związku ze zmianą przepisów ustawy emerytalno-rentowej z dniem 1 maja 2015r. i wprowadzeniem art. 110a.

Ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.



Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowania do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była w szczególności wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego za okres zatrudnienia w KWK (...) w latach 1974 – 1979, ze względu na nieprzedłożenie przez odwołującego dowodów pozwalających organowi rentowemu na wyliczenie pełnego wynagrodzenia za te okresy.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdująca się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Sąd zatem do wynagrodzeń ubezpieczonego wynikających z angażów z akt osobowych za lata 1974-1979 dodał stałe dodatki takie jak: wynagrodzenie z Karty Górnika, dodatki za pracę nocną, za pracę na II zmianę, za pracę w niedzielę, dodatki szkodliwy i niebezpieczny za lata 1974-1975, deputat węglowy, 20% premię, na podstawie przepisów j.w., wyliczając wskaźniki za sporny okres. i obliczył jego podstawę w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. lat 1974-1977, 1979-1994 ( wyliczenie j.w.), gdzie tak wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia nawet bez dodatkowego doliczenie należnej ubezpieczonemu od 1975 r. podwójnej wysokości wynagrodzenia z Karty Górnika, 14-pensji, za lata 1976-1979 dodatków szkodliwego i niebezpiecznego, premii eksportowej od marca 1976r. wyniósł 250,44 %, był zatem wyższy od przyjętego przez ZUS.

Jednak brak doliczenia tych dodatków nie wpływa na ostateczną ocenę, że po uwzględnieniu zarobków odtworzonych za sporny okres - wwpw emerytury odwołującego przekroczył 250%.

W konsekwencji, Sąd – na mocy 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu B. T. (1) prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 października 2016r. tj. od miesiąca złożenia wniosku do ZUS.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w pkt. 2 sentencji wyroku na podstawie 98 kpc w związku z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (w brzmieniu obowiązującym od 27.10.2016r.).

SSO Joanna Smycz

Sygn. akt IX U 2206/16

# ZARZĄDZENIE

1. uzasadnienie odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu
3. kalendarz 14 dni lub z wpływem.

R. dn. 13 czerwca 2017r. SSO Joanna Smycz